

21.4.1982

1 (9)

... Työeläkelaitoksille

TAPATURMAKORVAUSTEN HUOMIOON OTTAMINEN TYÖELÄKKEISSÄ 1.4.1982 ja
1.7.1982 ALKAEN

1. Yleistä

Työeläkelaitoksille on yleiskirjeen 43/81 liitteenä lähetetty hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työntekijäin eläkelain 8 ja 8 a §:n muuttamisesta ja yleiskirjeen 4/82 liitteenä tasavallan presidentin esittelyssä vahvistettu lakiteksti. Muutokset tulivat voimaan 1.4.1982. Muutoksia selostetaan tässä yleiskirjeessä.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki on 23.12.1981 vahvistettu tasavallan presidentin esittelyssä. Laki tulee voimaan 1.7.1982 ja lakiteksti on tämän yleiskirjeen liitteenä. Lain vaikutusta työeläkkeisiin selostetaan tässä yleiskirjeessä.

2. Tapaturmavakuutuslain mukaisista korvauksista

Tapaturmavakuutuslakia on muutettu 1.1.1982 lukien (526/81). Muutetun 14 §:n 1 momentin mukaan annetaan korvauksena työtapaturman aiheuttamasta vammasta tai sairaudesta

- työntekijälle sairaanhoitoa, päivärahaa, tapaturmaeläkettä, haittarahaa ja niihin liittyviä lisiä sekä kodinhoitokustannusten korvausta
- työntekijän omaiselle perhe-eläkettä sekä
- hautausapua.

Vuoden 1981 loppuun asti on korvauksena työtapaturmasta suoritettu työntekijälle muunmuassa elinkorkoa, jota uuden lain mukaan vastaavat edellä mainitut tapaturmaeläke ja haittaraha, ja työntekijän omaiselle huoltoeläkettä, jota nyttemmin vastaa edellä mainittu perhe-eläke.

21.4.1982

2

Tapaturmavakuutuslain mukaisista korvauksista otetaan työeläkkeen yhteensovituksessa huomioon päiväraha, tapaturmaeläke ja perhe-eläke. Näistä täysin uusi yhteensovitukseen vaikuttava korvausmuoto on ainoastaan päiväraha, sillä tapaturmaeläke ja perhe-eläke käyttäytyvät yhteensovituksessa kuten aikaisemmin elinkorko ja huoltoeläke. Lisäksi todettakoon, että ennen 1.1.1982 sattuneiden vahinkotapahtumien perusteella suoritetaan edelleenkin elinkorkoa ja huoltoeläkettä.

Tapaturmavakuutuslakia uudistettaessa on muutettu korvausten saannin perusteita sekä korvausten tasoa, minkä vuoksi päivärahaa ja tapaturmaeläkettä selostetaan seuraavassa hieman tarkemmin.

Tapaturmavakuutuslain mukainen päiväraha (jäljempänä tapaturmapäiväraha) on vahingoittuneelle sairausajalta maksettavaa ansionmenetykskorvausta. Tapaturmapäivärahaa suoritetaan tapaturman sattumisesta tai ammattitaudin alkamisesta lukien enintään vuoden ajalta. Sen suuruus on työkyvyn aleneman suuruinen. Yleensä tapaturmapäiväraha on 100 % ansiotuloista.

Oikeus tapaturmaeläkkeen saamiseksi edellyttää, että vahingoittuneen työkyvyn voidaan katsoa tapaturman johdosta alentuneen. Työkyvyn määrittelyssä noudetaan samoja periaatteita kuin työeläkejärjestelmässä. Suurimmillaan tapaturmaeläke on 85 % tapaturman sattumisajankohdan vuosityöansiosta. Tapaturmaeläkettä suoritetaan sen jälkeen, kun oikeus tapaturmapäivärahaan on päättynyt.

3. Tapaturmapäivärahan huomioon ottaminen työeläkkeiden yhteensovituksessa

TEL 8 §:n mukaan työeläkkeiden yhteensovituksessa on tähän asti otettu huomioon tapaturmavakuutuslain mukainen elinkorko. Sen sijaan päivärahaa ei ole otettu huomioon työeläkkeiden yhteensovituksessa. Nyt osana vuoden 1981 tulopoliittista kokonaisratkaisua on myös tapaturmapäiväraha saatettu yhteensovituksessa huomioon otettavaksi.

Tapaturmapäiväraha otetaan huomioon yhteensovituksessa kuten muut ns. ensisijaiset eläkkeet ja korvaukset.

Esimerkki 1. Työntekijälle sattuu työtapaturma 15.4.1982. Hän hakee työeläkettä 5.5.1982. Kun eläkelaitos on saanut kansaneläkelaitoksen paikallistoimistolta tiedon, ettei työntekijä ole hakenut

21.4.1982

3

sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa 30.6.1982 mennessä, eläkelaitos myöntää työntekijälle työkyvyttömyyseläkkeen 1.5.1982 alkaen. Eläkehakemuksesta ja lääkärintodistuksesta käy ilmi, että kysymyksessä on työtapaturma. Tämän perusteella eläkelaitos hankkii tapaturmavakuutuslaitokselta tiedot tapaturmapäivärahasta.

Yhteensovitusperuste (= korkein TEL-eläkkeen perusteena oleva palkka) 4 500 mk/kk (ind. 836)

TEL-eläke ilman yhteensovitusta 1 550 mk/kk (ind. 836)

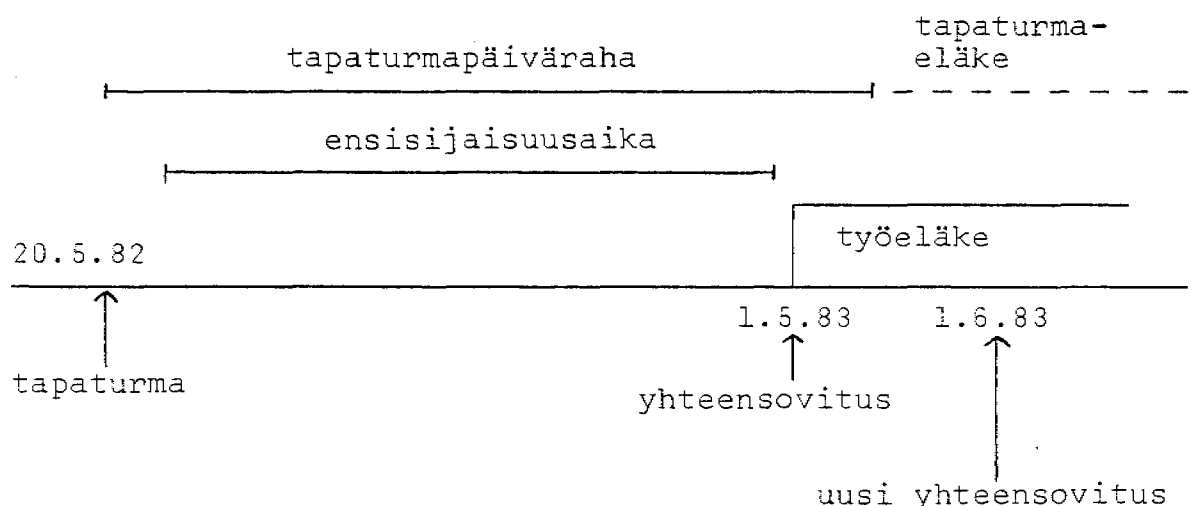
Tapaturmapäiväraha 4 400 mk/kk (ind. 836)

Yhteensovitus:

60 %	4 500 mk:sta	2 700 mk
6 %	(4 500 - 3 449,97)	- 63 "
	yhteensovitusraja	2 637 mk

Koska päiväraha on suurempi kuin yhteensovitusraja, ei työeläkettä jää maksettavaksi 1.5.1982 alkaen. Kun tapaturmapäiväraha muuttuu tapaturmaeläkkeeksi, suoritetaan uusi yhteensovitus.

Esimerkki 2. Työntekijälle sattuu tapaturma kotimatalla 20.5.1982. Koska tapaturmavakuutuslaitos ei pidä ensiselvityksen perusteella tapaturmaa työtapaturmana, työntekijää kehoitetaan hakemaan myös SVL:n mukaista päivärahaa. Tämän vuoksi työntekijälle myönnetään SVL:n mukaista päivärahaa 31.5.1982 alkaen, ja ensisijaisuusaika vahvistetaan päättyväksi 30.4.1983. Myöhemmin todetaan tapaturma kuitenkin työtapaturmaksi ja tapaturmapäivärahaa maksetaan 21.5.1982 - 20.5.1983. Seuraavasta päivästä alkaen maksetaan tapaturmaeläkettä. LEL:n mukainen työkyvyttömyyseläke alkaa 1.5.1983. LEL-eläke yhteensovitetaan tapaturmapäivärahan kanssa 1.5.1983 ja tapaturmaeläkkeen kanssa 1.6.1983.

21.4.1982

4

Yhteensovitusperuste (= LEL-työnimikkeen keskipalkka)	3 800 mk/kk
LEL-eläke ilman yhteensovitusta	1 360 mk/kk
Tapaturmapäiväraha 1.5.1983	3 600 mk/kk
Tapaturmaeläke 1.6.1983	3 060 mk/kk
Yhteensovitus 1.5.1983 ja 1.6.1983	
60 % 3 800 mk:sta	2 280 mk
6 % (3800-3700)	- 6 "
Yhteensovitusraja	2 274 mk

Koska sekä tapaturmapäiväraha että tapaturmaeläke ovat yksinään suurempia kuin yhteensovitusraja, LEL-eläkettä ei jää maksettavaksi 1.5.1983 eikä 1.6.1983 alkaen. (Markkamäärät ovat vuoden 1983 oletetussa indeksitasossa). Monien ns. nollapäätösten antamisen välttämiseksi on ennen eläkepäättöksen antamista syytä odottaa myös tieto tapaturmaeläkkeen myöntämisestä, mikäli se tulee viivytyksettä, jotta eläkkeenhakijalle voidaan antaa työeläkkeestä vain yksi päätös.

Ne tilanteet, että tapaturmakorvauksia saavalle henkilölle vahvistetaan SVL:n mukainen ensisijaisuusaika, ovat todennäköisesti varsin harvinaisia. Tämä johtuu siitä, että tapaturmapäivärahan taso on korkeampi kuin SVL:n mukaisen päivärahan. Ensisijaisuusaika tulee vahvistettavaksi yleensä silloin, kun on epäselvää, onko kysymyksessä työtapa- turma tai ammattitauti.

4. Tapaturmapäiväraha ja uusi yhteensovitus

Jos työntekijälle tai yrittäjälle on myönnetty työeläke ja hänelle tämän jälkeen myönnetään tapaturmapäivärahaa, ei työeläkettä voida TEL 8 a §:n 2 momentin mukaan uudelleen yhteensovittoa päivärahan kanssa. Toisin sanoen päivärahan myöntäminen ei laukaise uutta yhteensovitusta. Tällä menettelyllä on tarkoitus suojella lähinnä osaeläkkeenä myönnettyllä työkyvyttömyyseläkkeellä olevaa vakuutettua, joka on eläkkeellä ollessaan työssä ja saa uuden vakuutustapahtuman perusteella tästä rinnakkaisesta työstä tapaturmapäivärahaa.

21.4.1982

5

Kun työeläkkeen saajalle myönnetään TEL 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläke, elinkorko tai jatkuva korvaus, suoritetaan yhteensovitus uudelleen. Jos tällaisessa tilanteessa huomataan, että eläkkeensaajalle on työeläkkeen myöntämisen jälkeen alettu maksaa myös tapaturmapäivärahaa, on yhteensovituksessa otettava huomioon TEL 8 a §:n 2 momentin 2 virkkeessä oleva suojasäännös. Suojasäännöksen mukaan työeläkettä voidaan vähentää vain sen verran, että TEL 8 §:n 1 momentissa tarkoitettujen etuuksien yhteismäärä pysyy vähintään yhtä suurena kuin se olisi, jollei oikeutta uuden yhteensovituksen laukaisseeseen eläkkeeseen, elinkorkoon tai jatkuvaan korvaukseen olisi ollut. Suojasäännöksen soveltamista vaativat tilanteet ovat todennäköisesti harvinaisia.

Eläkettä myönnettäessä takautuvalta ajalta on vakuutusosoikeuden kannan mukaisesti yhteensovituksessa otettava huomioon ensisijaisessa eläkkeessä tapahtuneet määrälliset muutokset, vaikka ne eivät muutoin oikeuta eläkelaitosta tekemään uutta yhteensovitusta (vakuutusosoikeuden päätös 25.9.1970, julkaistu periaatekokoelman kohdassa 3.08.20). Tämän kannan mukaisesti otetaan myös tapaturmapäiväraha huomioon yhteensovituksessa silloin, kun se alkaa tai muuttuu työeläkkeen alkamispäivän jälkeen, mutta ennen eläkepäätöksen antamista.

Edellä esitetyn lisäksi tapaturmapäiväraha otetaan huomioon uudelleen yhteensovitettaessa silloin, kun osaeläkkeenä myönnetty työkyvyttömyyseläke muutetaan täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi tai lapsikorotusta tarkistetaan. Jos tapaturmapäivärahan määrä muuttuu olennaisesti, voidaan uusi yhteensovitus myös suorittaa eläkkeensaajan hakemuksesta.

Kun tapaturmapäiväraha muuttuu tapaturmaeläkkeeksi, suoritetaan uusi yhteensovitus TEL 8 a §:n 2 momentin 1 virkkeen nojalla.

5. Voimaantulo

TEL 8 ja 8 a §:n muutokset tulevat voimaan 1.4.1982. Voimaantulosäännöksessä määrätään lisäksi, että tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuvaan elinkorkoon sovelletaan vastaavasti sitä, mitä lainmuutoksessa on säädetty tapaturmaeläkkeen yhteensovituksesta.

Jos yhteensovitettu tai uudelleen yhteensovitettu työeläke alkaa 1.4.1982 tai myöhemmin, on yhteensovituksessa otettava huomioon mahdollinen tapaturmapäiväraha. Eläketapahtuman sattumispäivä ei vaikuta

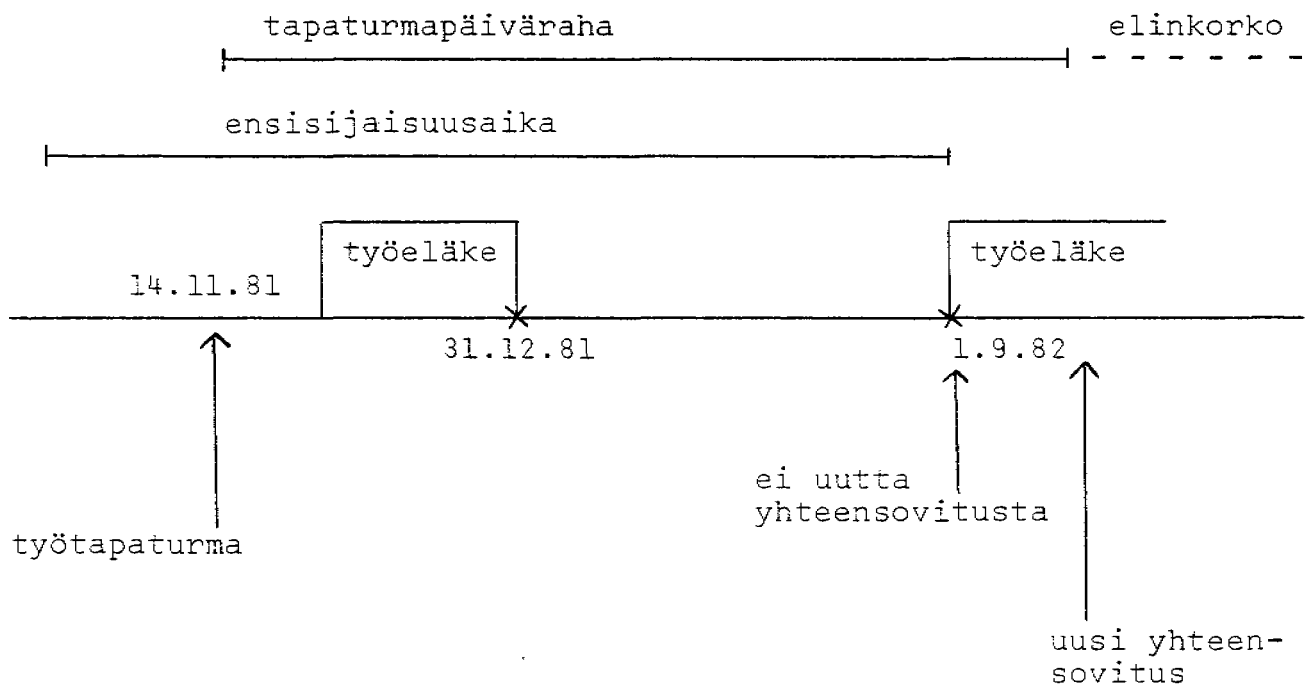
21.4.1982

6

lainmuutoksen soveltamiseen. Tämä perustuu vakiintuneeseen yhteensovitussäännösten voimaantuloa koskevaan käytäntöön. Eläketapahtuman sattumishetkeä pidetään ratkaisevana ainoastaan silloin, jos siitä on maininta voimaantulosäännöksessä.

Vuoden 1982 alusta voimaan tullut työkyvyttömyyseläkkeiden alkamista koskeva lainmuutos saattaa aiheuttaa sen, että työkyvyttömyyseläke myönnetään erikseen vuodelle 1981 ja erikseen sairausvakuutuslain mukaisen ensisijaisuusajan päättymisen jälkeiselle ajalle. Koska jälkimmäinen päätös on pelkästään eläkkeen maksamista koskeva päätös, työeläkkeeseen ei saa suorittaa uutta yhteensovitusta tapaturmapäivärahaa koskevan lainmuutoksen perusteella.

Esimerkki. Työntekijä on loukannut itsensä työtapa-
turmassa 14.11.1981, mistä lukien hänelle on myön-
netty tapaturmapäivärahaa. Työeläkehakemukseen on
annettu eläkepäätös 15.2.1982, minkä perusteella
on myönnetty ja maksettu vuoden 1981 eläke-erät. Myö-
hemmin eläkelaitos saa tietää, että SVL:n mukainen
ensisijaisuusaika päättyy 31.8.1982, koska työntekijä
on saanut muun sairauden perusteella sairauspäivärahaa
ennen tapaturmaa. (Ensisijaisuusaika vahvistetaan,
koska työntekijä on hakenut SVL:n mukaista päivärahaa,
vaikkei sitä ole voitu maksaakaan tapaturmapäivärahan
vuoksi.) Eläkelaitos antaa 4.5.1982 uuden eläkepäätök-
sen työkyvyttömyyseläkkeen alkamisesta 1.9.1982 lukien.
Vaikka työntekijä saa tapaturmapäivärahaa todennäköi-
sesti 14.11.1982 asti, työeläkettä ei voida kuiten-
kaan 1.9.1982 yhteensovittaa uudelleen, koska lain-
muutos ei sinänsä laukaise uutta yhteensovitusta. Uusi
yhteensovitus suoritetaan vasta, kun elinkorko alkaa.

21.4.1982

7

Kuitenkin jos alkuperäinen eläkkeen myöntämistä koskeva eläkepäätös annetaan vasta 1.4.1982 tai sen jälkeen ja eläke alkaa takautuvasti ennen 1.4.1982, mahdollinen tapaturmapäiväraha aiheuttaa uuden yhteensovituksen 1.4.1982, koska nyt on kysymys takautuvasta eläkkeen myöntämisestä.

6. Tietojen välittäminen työeläkelaitoksille tapaturmapäivärahoista ja -eläkkeistä

Työeläkkeen yhteensovittamista varten saadaan nykyisin tapaturmakorvauksista tieto ensisijaisesti eläkehakemuslomakkeesta ja lääkärintodistuksista. Tämän jälkeen työeläkelaitos on hankkinut tarkemmat tiedot suoraan korvausta maksavalta tapaturmavakuutuslaitokselta. Jotta voitaisiin varmistaa, että tieto yhteensovitettavasta tapaturmakorvauksesta kaikissa tapauksissa tulee eläkelaitoksen tietoon, on sovittu osittain automaattisen tietoliikenteen järjestämisestä tapaturmavakuutuslaitoksista Eläketurvakeskuksen välityksellä eläkelaitoksille. Ilmoitusliikenne alkaa huhtikuussa 1982.

6.1. Ilmoitus tapaturmapäivärahasta

Tapaturmavakuutuslaitos lähettää Eläketurvakeskukselle ilmoituksen päivärahasta, kun päivärahaa on maksettu neljältä kuukaudelta. Jos neljän kuukauden suoritus aika on täyttynyt ilmoitusliikenteen alkaessa 1.4.1982, ilmoitus annetaan maksettaessa huhtikuun ensimmäistä päivärahasuoritusta.

Ilmoituksessa on ainoastaan henkilötiedot, tapaturman sattumispäivä, vahinkonumero ja tapaturmavakuutuslaitoksen nimi ja tunnusnumero.

Ilmoituksen tiedot talletetaan Eläketurvakeskuksen vireilläolorekisteriin, josta ne tulostetaan eläketapahtumarekisteriotteelle huomautuksella "TAPATURMA-PÄIVÄRAHAILMOITUS PVKKVU, TAPATURMA PVKKVU, LAITOS NNN, VAHINKONO NNNNNNN/LAITOS". Ensimmäinen päivämäärä on ilmoituksen rekisteröintipäivä. LAITOS on tapaturmavakuutuslaitoksen kolminumeroinen tunnusnumero ja VAHINKONO on vakuutuslaitoksen ilmoittama vahinkonumero. Sen perässä voi olla Eläketurvakeskuksessa lisätty selväkielinen lyhenne laitoksen nimestä, joka helpottaa eläkelaitosta vakuutuslaitoksen tunnistamisessa. Luettelo käytetyistä tapaturmavakuutuslaitosten tunnusnumeroista on tämän kirjeen liitteenä.

21.4.1982

8

Jos eläkehakemus on päivärahailmoitusta rekisteröittäessä vireillä, toimitetaan rekisteriote hakemusta käsittelevälle eläkelaitokselle välittömästi. Muussa tapauksessa eläkelaitos saa viitetiedon tapaturmapäivärahasta eläketapahtumarekisteriotteella, kun se pyytää Eläketurvakeskukselta rekisteriotteet eläkehakemuksen käsittelyä varten tai kun Eläketurvakeskus toimittaa vastaanottamansa eläkehakemuksen rekisteriotteineen eläkelaitokselle.

Viitetiedon perusteella eläkelaitos hankkii yhteensovituksessa tarvittavat tiedot tapaturmapäivärahasta suoraan ao. vakuutuslaitokselta.

6.2. Ilmoitus tapaturmaeläkkeestä

Tapaturmavakuutuslaitokset eivät lähetä Eläketurvakeskukselle automaattisesti tietoja tapaturmaeläkepääätöksistä. Eläkelaitoksen, joka on jo pyytänyt päivärahatiedot tai saanut rekisteriotteella viitetiedon päivärahasta, on itse pyydettävä tietoja tapaturmaeläkkeestä ao. vakuutuslaitokselta.

Tapaturmavakuutuslaitos ilmoittaa tapaturmaeläkkeestä Eläketurvakeskukselle ainoastaan siinä tapauksessa, että tapaturmaeläke myönnetään henkilölle, joka ei ole saanut tapaturmapäivärahaa vähintään neljältä kuukaudelta, eikä mikään eläkelaitos ole suoraan pyytänyt tietoja tapaturmaeläkkeestä.

Saamansa jäljennökset tapaturmaeläkepäätöksistä Eläketurvakeskus välittää eläkehakemusta käsittelevälle tai päätöksen antaneelle eläkelaitokselle. Ellei eläkehakemusta ole tehty, Eläketurvakeskus tallettaa tapaturmaeläketiedot ja rekisteröi päätöksestä viitetiedon, joka näkyy eläketapahtumarekisteriotteella "TAPATURMAELÄKEPÄÄTÖS PVKKVU, LAITOS NNN, VAHINKONO NNNNNN".

Eläketurvakeskukseen arkistoitu tapaturmaeläkepääätös toimitetaan automaattisesti eläkelaitokselle, joka ilmoittaa eläkehakemuksen vireilletulosta.

7. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki

Maatalousyrittäjille on säädetty oma tapaturmavakuutuslaki, jonka toimeenpanosta vastaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos. Mainitun lain 9 §:n 2 momentissa säädetään, että muussa laissa säädettyä korvausta

21.4.1982

9

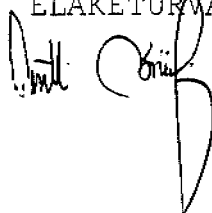
määrättäessä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiset etuudet otetaan huomioon samalla tavalla kuin tapaturmavakuutuslain mukaiset etuudet. Näin ollen se, mitä TEL 8 ja 8 a §:ssä säädetään tapaturmavakuutuslain mukaisista korvauksista, koskee myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaisia korvauksia.

Laki tulee voimaan 1.7.1982. Sen perusteella ei ole oikeutta korvaukseen sellaisen työvahingon perusteella, joka on sattunut ennen lain voimaantuloa.

Mitä edellä on selostettu tapaturmapäivärahoja ja -eläkkeitä koskevasta Eläketurvakeskuksen kautta kulkevasta tietoliikenteestä, ei koske maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaisia korvauksia.

Jos eläkehakemuksen ratkaisee rinnakkaisen työsuhteen tai yrittäjätoiminnan perusteella muu eläkelaitos kuin Maatalousyrittäjien eläkelaitos tai hakemus jaetaan muun eläkejärjestelmän eläkelaitokselle, Maatalousyrittäjien eläkelaitos toimittaa tapaturmakorvauksia koskevat tiedot suoraan kyseiselle eläkelaitokselle.

ELÄKETURVAKESKUS

LIITTEENÄ

Laki työntekijäin eläkelain 8 ja 8 a §:n muuttamisesta
Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki
Luettelo tapaturmavakuutuslaitosten tunnusnumeroista

N:o 72

Laki

työntekijäin eläkelain 8 ja 8 a §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 25 päivänä tammikuuta 1982

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 momentti ja 8 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetussa laissa (593/78), näin kuuluviksi:

8 §

Jos tämän lain vähimmäisehtojen mukainen vanhuus- tai työkyvyttömyyseläke taikka, milloin työntekijä lisäksi saa vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä merimieseläkelain nojalla, tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuvaa päivärahaa tai tapaturmaeläkettä, liikennevakuutuslain nojalla myönnettyä omaan vammaan perustuvaa jatkuvaa korvausta, sotilasvammalain nojalla myönnettyä elinkorkoa tai 4 momentissa tarkoitettua peruseläkettä tai muuta siihen verrattavaa työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa eläkettä, näiden suoritusten yhteismäärä ylittää 2 momentissa säädetyn yhteensovitusrajan, vähennetään tämän lain mukaisesti vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeestä määrä, joka on yhtä suuri osa ylitteestä kuin tämän lain vähimmäisehtojen mukainen eläke on

kaikista peruseläkkeistä. Jos vanhuuseläke 5 §:n 2 momentin mukaisesti myönnetään muusta ajankohdasta kuin eläkeiän saavuttamista seuraavan kuukauden alusta, yhteensovitus toimitetaan työntekijän täyttäessä vanhuuseläkkeen saamiseen oikeuttavan iän.

8 a §

Jos vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen saajalle myönnetään 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläke, elinkorko tai jatkuva korvaus, toimitetaan 8 §:n 1 momentin mukainen yhteensovitus uudelleen. Yhteensovituksen johdosta eläkettä vähennetään kuitenkin vain sen verran, että sanotussa momentissa tarkoitettujen etuuksien yhteismäärä pysyy vähintään yhtä

Hallituksen esitys 223/81
Sosiaalivaliok. miet. 34/81
Suuren valiok. miet. 202/81

suurena kuin se olisi, jollei oikeutta tämän momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuun eläkkeeseen, elinkorkoon tai jatkuvaan korvaukseen olisi ollut. Sama koskee 8 §:n 5 momentin mukaista yhteensovitusta, jos perhe-eläkkeen saajalle myönnetään mainitun momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu eläke tai jatkuva korvaus. Samoin toimitetaan 8 §:n 1 momentin mukainen yhteensovitus uudelleen, kun eläkettä tarkistetaan 5 b tai 7 c §:n mukaisesti. Niin ikään toimitetaan 8 §:n 5 momentin mukainen yhteensovitus uudelleen, kun edunsaajana oleva lapsi täyttää 16 vuotta tai muu edunsaaja kuin 16 vuotta

täyttänyt lapsi lakkaa olemasta edunsaajana, jos eläkkeen määrä siten suurenee. Hakemuksesta toimitetaan 8 §:n mukainen yhteensovitus myös uudelleen, jos siihen vaikuttaneen päivärahan, muun eläkkeen, elinkoron tai jatkuvan korvauksen määrä on olennaisesti muuttunut.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1982.

Mitä tässä laissa on säädetty tapaturmaeläkkeen yhteensovituksesta, sovelletaan vastaavasti tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuvaan elinkorkoon.

Heelsingissä 25 päivänä tammikuuta 1982

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Laja-Penttilä*

N:o 1026

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki

Annettu Helsingissä 23 päivänä joulukuuta 1981

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Suomessa asuvalla maatalousyrittäjällä on oikeus saada korvausta työvahingosta tämän lain mukaan.

Työvahingosta suoritetaan korvausta myös maatalousyrittäjän omaisille sekä hautausapua niin kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtii maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos, josta säädetään tarkemmin asetuksella.

Asetuksella voidaan säätää, että 1 momentissa tarkoitetun tapaturmavakuutuslaitoksen tehtävät hoitaa maatalousyrittäjien eläkelai

(467/69) säädetty maatalousyrittäjien eläkelaitos.

3 §

Maatalousyrittäjällä tarkoitetaan tässä laissa:

- 1) maatilatalouden harjoittajaa, joka omaan tai yhteiseen lukuun itse työhön osallistuen harjoittaa maatilataloutta vähintään kaksi hehtaaria maatalousmaata käsittävällä viljelmällä;
- 2) kalastajaa, joka olematta työsuhteessa harjoittaa ammattimaista kalastusta;
- 3) poronostajaa, joka omaan, perheenjäsenensä tai paliskunnan lukuun tekee poronhoitotyötä; ja
- 4) henkilöä, joka tekee 1—3 kohdassa tarkoitettua työtä perheenjäsenenä.

Hallituksen esitys 128/81
Sosiaalivaliok. miet. 31/81
Suuren valiok. miet. 177/81

4 §

Tämä laki ei kuitenkaan koske maatalousyrittäjää, jonka vuosityöansio 11 §:n säännösten mukaan arvioituna ei vastaa vähintään maatalousyrittäjien eläkelain 1 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettua markkamäärää.

Tätä lakia ei myöskään sovelleta maatalouden, kalastuksen tai poronhoidon yhteydessä harjoitettuun toimintaan, jota on pidettävä eri yrityksenä.

5 §

Tässä laissa tarkoitettu viljelmä ja sen maatalousmaa määritellään sekä maatalousmaan pinta-ala lasketaan samojen perusteiden mukaan, jotka on säädetty maatalousyrittäjien eläkelain 2 ja 20 §:ssä sekä niiden nojalla annetuissa säännöksissä.

6 §

Työvahingolla tarkoitetaan tässä laissa työtapaturmaa ja ammattitautia.

Työtapaturmalla tarkoitetaan tapaturmaa, joka aiheuttaen vamman tai sairauden on kohdannut maatalousyrittäjää hänen maatalousyrittäjyössään tai siitä johtuvissa olosuhteissa.

Maatalousyrittäjyössä tai siitä johtuvissa olosuhteissa saatu vamma, joka on syntynyt lyhyehkönä, enintään yhden vuorokauden pituisena aikana ja jota ei korvata ammattitautina, voidaan, sen mukaan kuin tapaturmavakuutuslain (608/48) 4 §:n 2 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädetään, katsoa työtapaturman aiheuttamaksi.

Ammattitautilla tarkoitetaan sairautta, joka sen mukaan kuin ammattitautilain (638/67) 1 §:n nojalla annetussa asetuksessa säädetään, on maatalousyrittäjyössä aiheutunut fyysisistä, kemiallisista tai biologisista tekijöistä.

Maatalousyrittäjyöllä tarkoitetaan työtä 3 §:ssä mainituissa toiminnoissa.

7 §

Tämän lain mukaista korvausta ei kuitenkaan suoriteta työvahingosta, joka on sattunut:

1) ennen kuin maatalousyrittäjä täytti 14 vuotta tai sen jälkeen, kun hän täytti 65 vuotta;

2) sinä aikana, jolloin maatalousyrittäjä on maatalousyrittäjien eläkelain 4 §:n 1 momentin nojalla vapautettu sanotun lain mukaisesta vakuuttamisvelvollisuudesta;

3) sinä aikana, jolloin maatalousyrittäjällä on oikeus saada maatalousyrittäjien eläkelain mukaista täyttä työkyvyttömyyseläkettä; tai

4) sinä aikana, jolloin maatalousyrittäjä on tämän lain 19 §:n nojalla vapautettu maksamasta tämän lain 17 §:n 1 momentin mukaista vakuutusmaksua.

Työvahingon katsotaan sattuneen silloin, kun tapaturma kohtasi maatalousyrittäjää tai kun ammattitauti ilmeni.

8 §

Maatalousyrittäjällä ei ole oikeutta saada korvausta tämän lain mukaan työvahingosta, jonka perusteella hänellä on oikeus korvaukseen tapaturmavakuutuslain mukaisesti. Jos työvahingon voidaan katsoa sattuneen tai aiheutuneen myös maatalousyrittäjyössä tai siitä johtuvissa olosuhteissa, on korvauksen suorittaneella vakuutuslaitoksella oikeus saada maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksesta takaisin sen vastuulla oleva osuus korvauksesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä tämän pykälän soveltamisesta.

9 §

Korvauksen hakemisesta, korvausvelvollisuudesta, korvauksesta, korvausasiain käsittelystä, korvauksen saajan puhevallan käyttämisestä, tapaturmavakuutuslaitoksen päätöksen alistamisesta, osallistumisesta tapaturmalautakunnan toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin, muutoksenhausta tapaturmavakuutuslaitoksen päätöseen ja vakuutusmaksun maksuunpanoon, tapaturmavakuutuslaitoksen takaisinsaantioikeudesta sekä tiedoksiantovelvollisuudesta on, jollei tästä laista muuta seuraa, soveltuvin osin voimassa, mitä tapaturmavakuutuslaissa, ammattitautilaissa ja tapaturmakorvausta saavien invalidihuollosta annetussa laissa (592/63) on säädetty. Mitä näissä laeissa on säädetty työntekijästä ja vakuutuslaitoksesta, on vastavasti sovellettava maatalousyrittäjään ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokseen.

Muussa laissa säädettyä korvausta määrittäessä tämän lain mukaiset etuudet otetaan huomioon samalla tavoin kuin tapaturmavakuutuslain mukaiset etuudet.

10 §

Tapaturmavakuutuslain 53 §:ssä tarkoitettuun tapaturmalautakuntaan valtioneuvosto määrää maatalousyrittäjien taloudellisia etuja

valvovien edustavimpien järjestöjen ehdotuksesta vähintään kolme työmarkkinajäsentä ja heille henkilökohtaiset varamiehet kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Niiden asioiden käsittelyä varten, joihin tätä lakia on sovellettava, on vakuutusoiikeudessa siitä annetussa laissa tarkoitettuina maallikkojäseninä ainakin kaksi tämän lain mukaan vakuutettuja henkilöitä edustavaa jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä. Näistä on soveltuvin osin muutoin voimassa, mitä tapaturmavakuutuslain 54 a §:ssä on maallikkojäsenistä ja heidän määräämisestään säädetty.

11 §

Maatalousyrittäjän vuosityöansiona pidetään hänen maatalousyrittäjien eläkelain mukaista työtuloaan. Työtulo, joka lasketaan sanotun lain 8 §:n 7 momentin mukaisesti, otetaan kuitenkin huomioon enintään vuoden pituiselta yrittäjätoiminnan jaksolta ennen työvahingon sattumista.

Maatalousyrittäjälle, jolla ei työvahingon sat-
tuessa ole voimassa maatalousyrittäjien eläkelain mukaista vakuutusta, määrätään vuosityöansio enintään vuoden pituiselta ajalta ennen työvahingon sattumista soveltuvin osin sanotun lain 8 §:ssä säädettyjen perusteiden mukaan.

12 §

Jos maatalousyrittäjä tai hänen omaisensa asetuksella säädettävien tavoin osoittavat, että maatalousyrittäjän saama työansio viimeisen vuoden ajalta ennen työvahingon sattumista on ollut olennaisesti suurempi kuin 11 §:n 1 momentin mukaisesti määräytyvä vuosityöansio, otetaan näin osoitettu työansio korvauksen perusteeksi. Näin laskettua työansiota käytetään päivärahaa määrättäessä kuitenkin vain siltä osin kuin päivärahaa myönnetään yli kuuden kuukauden ajalle työvahingon sattumisesta.

Maatalousyrittäjälle, joka yrittäjätoimintansa ohella on ollut työsuhteessa, lasketaan vuosityöansio ottamalla huomioon myös työsuhteesta saatu ansio tapaturmavakuutuslain 28 §:ssä säädettyjen perusteiden mukaisesti.

Jos vuosityöansio 11 §:n ja tämän pykälän mukaisesti laskettuna alittaa tapaturmavakuutuslain 16 §:n 6 momentissa säädetyn markkamäärän, käytetään vuosityöansiona sanottua määrää. Tätä momenttia on kuitenkin sovellettava vain, jos työvahinko on sattunut sellaisessa toiminnassa, josta maatalousyrittäjä on

velvollinen maksamaan vakuutusmaksua 17 §:n 1 momentin mukaisesti.

13 §

Tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksiksi luetaan:

- 1) vakuutusvastuu;
- 2) työturvallisuuskulut; ja
- 3) kohtuulliset hoitokulut.

Tätä pykälää sovellettaessa ei oteta huomioon 21 §:n 4 momentin mukaista tapaturmaturvaa. Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin kokonaiskustannuksiin luetaan kuitenkin 21 §:n 4 momentin mukaisen vakuutuksen perusteella maksettaviin etuuksiin työntekijäin eläkelain (395/61) 9 §:n mukaisesti tulevat korotukset siltä osin kuin vastaavien sijoitusten tuotto ei niihin riitä.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa tapaturmavakuutuslaitoksen esityksestä ne perusteet, joiden mukaan lasketaan 1 momentissa tarkoitetut kokonaiskustannukset.

14 §

Edellä 13 §:n 1 momentissa mainittuja työturvallisuuskuluja varten varataan tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksista kaksi prosenttia. Tätä määrää tapaturmavakuutuslaitos käyttää maatalousyrittäjien työturvallisuuden parantamiseen tekemällä ohjaus- ja neuvontatyötä maatalousyrittäjien piirissä. Tapaturmavakuutuslaitos voi myös myöntää varoja maatalousyrittäjien työturvallisuutta koskevaan tutkimukseen, koulutukseen ja tiedottamiseen.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä työturvallisuuskuluja varten kertyvien varojen käytöstä.

15 §

Kokonaiskustannuksista rahoitetaan se osa, joka ei jää vastuuvajaukseksi, perusturvaosuudella, maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudella ja valtion osuudella.

Perusturvaosuuteen katsotaan kuuluvan kokonaiskustannuksista sairausvakuutuslain (364/63) mukaisia päivärahakuluja 32 prosenttia ja sairaanhoitokuluja 4 prosenttia, kansaneläkelain (347/56) mukaisia tukiosakuluja tai niitä vastaavia kuluja 0,2 prosenttia, perhe-eläkelain (38/69) mukaisia eläkekuluja 0,03 prosenttia sekä maatalousyrittäjien eläkelain mukaisia eläkekuluja 0,5 prosenttia, kuitenkin siten, että kolmea viimeksi mainittua prosenttilukua koro-

tetaan vuosittain alkaen vuodesta 1983 vastavasti 0,2, 0,03 ja 0,5 prosenttiyksikköä.

Maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuus on 25 prosenttia ja valtion osuus niin ikään 25 prosenttia kokonaiskustannuksista.

Määrättäessä 2 momentissa tarkoitettujen kansaneläkelaitoksen suoritettaviksi tulevien kulujen rahoitusta ei kunnille lueta kansaneläkelain 62 §:ssä tarkoitettua kustannusosuutta.

16 §

Kansaneläkelaitos suorittaa vuosittain tapaturmavakuutuslaitokselle 15 §:n 2 momentissa mainittujen sairausvakuutuslain, kansaneläkelain ja perhe-eläkelain mukaisten kulujen yhteismäärän ja maatalousyrittäjien eläkelaitos vastaavasti maatalousyrittäjien eläkelain mukaiset kulut. Valtio suorittaa vuosittain 15 §:n 3 momentissa mainitun valtion osuuden.

Valtion, kansaneläkelaitoksen ja maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulee, sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään, suorittaa kuukausittain ennakkona määrä, joka vastaa niiden 1 momentin mukaisena osuutena suoritettavaksi arvioitua määrää.

17 §

Maatalousyrittäjän, joka on velvollinen otta-
maan maatalousyrittäjien eläkelaiissa säädettyä vähimmäiseläketurvaa vastaavan vakuutuksen, on maksettava sanotun vakuutuksen ajalta vakuutusmaksu tämän lain mukaista työvahinkoturvaa varten. Vakuutusmaksun määräytymisperusteena käytetään maatalousyrittäjien eläkelain mukaan vahvistettua työtuloa.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa tapaturmavakuutuslaitoksen esityksestä vakuutusmaksun perusteet. Maksun suuruus on määrättävä niin, että se vastaa 15 §:n 3 momentissa tarkoitettua maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuutta.

18 §

Mitä maatalousyrittäjien eläkelain 10 §:n 4 momentissa ja 12 §:ssä on säädetty sanotun lain mukaisesta vakuutusmaksusta, on vastavasti sovellettava tämän lain mukaiseen maksuun.

Vakuutusmaksu peritään maatalousyrittäjien eläkelain mukaisen vakuutusmaksun yhteydessä maatalousyrittäjien eläkeasetuksessa (667/69) tarkoitettuina maksupäivinä. Työvahinkokorvauksesta saadaan vähentää korvauksensaajan

maksamatta jääneet, tämän lain mukaiset vakuutusmaksut sanotun asetuksen säännöksiä vastaavasti noudattaen.

19 §

Maatalousyrittäjällä on oikeus hakemuksesta saada vapaus 17 §:n 1 momentin mukaisesta vakuutusmaksusta, jos hän on ottanut 6 §:ssä tarkoitettua työvahingon varalta tapaturmavakuutuksen, jonka ennuksien taso vähintään vastaa tämän lain mukaista työvahinkoturvaa.

Vapaus myönnetään hakemuksen tekemisestä, ja se on voimassa toistaiseksi. Sen jatkumisen edellytyksenä on kuitenkin, että maatalousyrittäjä vuosittain toimittaa todistuksen vapautuksen edellytysten olemassaolosta.

Vapautusasian käsittelee tapaturmavakuutuslaitos, jonka päätökseen saa hakea muutosta.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä tämän pykälän soveltamisesta.

20 §

Työvahinkoturvan järjestämisestä johtuvien tulevien menojen peittämiseen tarvittavat varat tapaturmavakuutuslaitoksen on kirjattava sosiaali- ja terveysministeriön laitoksen esityksestä vahvistamien perusteiden mukaisesti korvausvastuuna. Siihen on siirrettävä vuosittain määrä, jolla 15 §:n 1 momentissa mainittujen osuuksien yhteismäärä ylittää samana vuonna maksetut korvaukset sekä 13 §:ssä tarkoitettut työturvallisuuskulut ja kohtuulliset hoitokulut.

21 §

Sosiaali- ja terveysministeriön määräämin ehdoin ja 17 §:n 2 momentissa säädettyin maksuin voidaan tämän lain mukainen vakuutus myöntää maatalousyrittäjälle:

1) jonka viljelmä on 3 §:n 1 kohdassa edellytettävä kokoa pienempi;

2) jonka vuosityöansio on 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua määrää pienempi; tai

3) joka haluaa itselleen vakuutuksen 7 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettua työvahingon varalta.

Vakuutuksen myöntämisen edellytyksenä on, että maatalousyrittäjä muutoin täyttää tässä laissa säädetty edellytykset. Vakuutusta ei myönnetä takautuvasti.

Tapaturmavakuutuslaitoksen on vakuutuksen alkaessa ja olosuhteiden muuttuessa todettava maatalousyrittäjien eläkelain 8 §:n säännöksiä soveltaen, mitä on pidettävä vakuutetun vuosityöansiona.

Maatalousyrittäjällä, jota koskee tämän lain mukainen työvahinkoturva, on oikeus sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamin ehdoin ja maksuin vakuuttaa itsensä muunkin kuin tässä laissa tai tapaturmavakuutuslaissa tarkoitetun tapaturman varalta.

22 §

Jollei tästä laista muuta seuraa, on soveltuvin osin lisäksi vastaavasti voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 16, 18 ja 19 §:ssä, maatalousyrittäjien eläkelain 16 ja 17 §:ssä sekä tapaturmavakuutuslain 37 ja 63 §:ssä on säädetty.

Työntekijäin eläkelain 18 §:n ja tapaturmavakuutuslain 37 §:n säännöksiä sovellettaessa rinnastetaan maatalousyrittäjä sanotuissa laeissa tarkoitettuun työnantajaan.

23 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

24 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1982.

Helsingissä 23 päivänä joulukuuta 1981

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

MAUNO KOIVISTO

Oikeutta korvaukseen ei ole sellaisen työvahingon perusteella, joka on sattunut ennen lain voimaantuloa.

Sen estämättä, mitä 18 §:n 2 momentissa on säädetty, on vuodelta 1982 perittävän vakuutusmaksun maksupäivä 30 päivä syyskuuta 1982. Sanottu maksu voidaan periä myös muulla tavalla kuin maatalousyrittäjien eläkelain mukaisen maksun yhteydessä.

Sen estämättä, mitä 19 §:n 2 momentissa on säädetty vakuutusmaksusta vapauttamisen alkamisajankohdasta, maatalousyrittäjällä on oikeus saada sanottu vapautus maksamisvelvollisuuden alkamisesta lukien, jos hakemus vapauttamisesta tehdään kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Tapaturmavakuutuslaitoksen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin lain täytäntöönpanoa varten. Tästä ennen lain voimaantuloa aiheutuneet kulut luetaan tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksiin ensimmäiseltä kalenterivuodelta.

Lain 16 §:n 2 momentissa tarkoitetut ennakot suoritetaan ensimmäiseltä kalenterivuodelta kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Sosiaali- ja terveysministeri *Siniikka Luja-Penttilä*

TAPATURMAVAKUUTUSLAIN MUKAISTA TOIMINTAA HARJOITTAVAT VAKUUTUSLAITOKSET
JA NIIDEN TUNNUSNUMEROT

203	Vakuutus-ARA Raittiiden Keskinäinen Yhtiö
204	Keskinäinen Vakuutusyhtiö Autoilijat
207	Vakuutusosakeyhtiö Fennia
213	Keskinäinen Hämeen Vakuutusyhtiö
222	Keskinäinen Vakuutusyhtiö Aura
224	Meijerien Keskinäinen Vakuutusyhtiö
230	Keskinäinen Vahinkovakuutusyhtiö Kansa
232	Keskinäinen Vakuutusyhtiö Varma
236	Vakuutusosakeyhtiö Pohjola
237	Redarnas Ömsesidiga Försäkringsbolag
241	Keskinäinen Vakuutusyhtiö Sampo
245	Keskinäinen Merivakuutusyhtiö Suomen Merivakuutusyhdistys
250	Ömsesidiga Försäkringsbolaget Svensk-Finland
252	Keskinäinen Yhtiö Teollisuusvakuutus
256	Työväen Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva
259	Keskinäinen Vahinkovakuutusyhtiö Pohja
264	Wärtsilän Keskinäinen Vakuutusyhtiö
265	Yrittäjien Vakuutus keskinäinen yhtiö
266	Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag
298	Tapaturmavirasto